

IV

(Informări)

INFORMĂRI PROVENIND DE LA INSTITUȚIILE, ORGANELE ȘI ORGANISMELE
UNIUNII EUROPENE

CONSILIU

**Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul
Consiliului, privind rolul sectorului tineretului în cadrul unei abordări integrate și transsectoriale
pentru prevenirea și combaterea radicalizării violente a tinerilor**

(2016/C 213/01)

CONSILIUL ȘI REPREZENTANȚII GUVERNELOR STATELOR MEMBRE,

REAMINTIND:

1. Contextul politic al acestei chestiuni, astfel cum este prezentat în anexa la prezentele concluzii,

RECUNOSCÂND CĂ:

2. Tinerii, valorile și atitudinile lor, precum și aptitudinile și competențele acestora constituie un potențial valoros pentru societățile noastre. Schimbările constante și provocările societale și economice fac ca împărtășirea valorilor democratice, incluziunea socială a tinerilor și cetățenia activă să fie și mai importante.
3. Atacurile teroriste recente din Belgia, Franța și Danemarca, atrocitățile similare comise în trecut în Europa, precum și înmulțirea cazurilor de discursuri de incitare la ură și infracțiuni motivate de ură ⁽¹⁾, de propagandă și de xenofobie violentă din Europa arată o nevoie urgentă de contribuții din partea tuturor sectoarelor societății, inclusiv din partea sectorului tineretului, pentru combaterea radicalizării violente ⁽²⁾ și pentru menținerea stabilității sociale și a unui mediu pozitiv și sigur în care tinerii să crească.
4. Radicalizarea violentă trebuie să fie înfruntată și abordată pe mai multe fronturi, însă, totodată, este extrem de important ca pericolele și amenințările pe care aceasta le prezintă pentru tineri să fie recunoscute și prevenite și să se acționeze asupra lor prin măsuri de intervenție timpurie și eficiente, respectând diversitatea culturală a tinerilor.
5. Procesul de dezvoltare a identității poate fi influențat de mulți factori, precum un mediu familial cu probleme multiple, anturaj, internet și mijloace de comunicare sociale, mediul politic, precum și de poziția în societate a unor grupuri de tineri confrunțate adesea cu discriminare, umilire, excludere, nedreptate, cu o lipsă de perspective și sentimente de frustrare care ar putea duce la radicalizare violentă.
6. Părinții, frații și surorile, anturajul și alți actori relevanți ⁽³⁾ sunt esențiali pentru sprijinirea unei evoluții pozitive a dezvoltării identității. Aceasta poate include sensibilizarea interculturală și respectul pentru ceilalți, participarea activă la societate, dar și aspecte legate de spiritualitate, de religie sau de convingeri și implică întărirea sentimentului de apartenență necesar pentru a compensa informații și idei extremiste la care ar putea fi expuși tinerii.

⁽¹⁾ Eurobarometru special 437 (2015) Discriminarea în UE în 2015.

Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (2012): „Making hate crime visible in the European Union”.

⁽²⁾ Radicalizarea violentă este o chestiune complexă, care nu a fost definită în mod uniform. În acest context radicalizarea „violentă” se referă la un proces prin care o persoană acceptă folosirea violenței pentru atingerea unor obiective politice, ideologice sau religioase, inclusiv a extremismului violent și a terorismului. A se lua act de faptul că radicalizarea nu conduce neapărat la extremism violent sau la terorism și că exprimările radicale nu trebuie să fie problematice în sine.

⁽³⁾ De exemplu profesori, personalul didactic din cadrul universităților, asistenți sociali, lucrători de tineret, furnizori de servicii de sănătate, voluntari, vecini, antrenori, lideri religioși și lideri informali, polițiști la nivel local.

7. Tinerii ar trebui să fie încurajați să reflecteze asupra lor înșiși, să dezvolte empatie, să învețe cum să adopte o gândire critică, cum să trăiască cu provocări și incertitudini și cum să abordeze situațiile și emoțiile care le provoacă disconfort, devenind astfel mai rezistenți, și să mențină relații constructive între grupurile sociale.
8. Tinerii trebuie să beneficieze de cunoașterea și înțelegerea democrației, a egalității, a respectării demnității umane, a drepturilor omului, a pluralismului și diversității și să aibă competențe cu privire la educația în domeniul mass-mediei și al informației. Acestea contribuie la gândirea critică, la conștientizarea și cunoașterea modului în care informațiile pot fi părtinitoare și exploatate de grupuri extremiste violente pentru a disemina propagandă.
9. Măsurile care vizează prevenirea radicalizării violente nu ar trebui să ducă la stigmatizarea sau la discriminarea grupurilor de tineri sau la xenofobie față de acestea,

SUBLINIAZĂ CĂ:

10. Activitățile pentru tineret reprezintă un serviciu, o metodă și un instrument accesibile și cu impact larg, vizând o dezvoltare pozitivă a identității în rândul tuturor tinerilor, oferind un mediu non-formal și informal pentru dezvoltarea valorilor, a competențelor, a aptitudinilor, a talentelor și a atitudinilor deschise, care să le permită totodată să recunoască și să gestioneze riscurile cu care se pot confrunta, inclusiv radicalizarea violentă.
11. Activitățile pentru tineret utilizează o abordare largă și holistică, implică tinerii în mod activ și colaborează cu persoane și grupuri de tineri pentru a găsi soluții la problemele și întrebările acestora. În acest fel, activitățile pentru tineret oferă un mediu sigur în care tinerii pot crește, pot să își construiască o identitate, să dezvolte un sentiment de apartenență și să fie expuși unor influențe pozitive din partea anturajului, putându-se astfel împiedica presiunile negative din partea anturajului care ar duce la radicalizare violentă.
12. Sectorul tineretului, în cooperare cu sectorul educației și cu alte sectoare și actori relevanți, poate juca un rol vital în cadrul unei abordări integrate și transsectoriale în combaterea radicalizării violente, în special în fazele incipiente ale acesteia, prin sprijinirea dezvoltării tinerilor și a acțiunilor lor, prin promovarea principiilor democratice și pluraliste, a incluziunii și a cetățeniei active și prin combaterea unor factori negativi precum discriminarea și lipsa de perspective care influențează viețile tinerilor,

SUBLINIIND CĂ:

13. Diferitele elemente implicate, complexitatea radicalizării violente și impactul său profund asupra societății necesită o abordare integrată și transsectorială, la nivel local, regional, național și european. Această abordare implică diferite sectoare și diferiți actori, inclusiv activitățile pentru tineret, organizațiile conduse de tineri și educația.
14. În cadrul unei abordări integrate și transsectoriale, politicile și activitățile pentru tineret care pun accentul pe un mediu sigur și favorabil incluziunii, pe învățarea informală și non-formală, precum și pe prevenție, ar trebui să fie aliniate cu politicile, instrumentele și activitățile din alte sectoare relevante, cum ar fi semnalarea timpurie, intervenția eficientă și combaterea radicalizării violente. În acest fel, se poate ajunge la o abordare structurată și coerentă, care să se susțină și să se informeze reciproc, a tinerilor, a anturajului acestora, a familiilor și a rețelelor lor sociale.
15. O astfel de abordare ar trebui să prevadă recurgerea la diferite strategii, în funcție de gradul de radicalizare: de la strategii de prevenție generică⁽¹⁾ în stadiile incipiente ale radicalizării, până la o abordare mai orientată, îndreptată către anumite grupuri sau persoane, când se produce efectiv radicalizarea violentă. Aceasta vine în completarea rolului fundamental al activității pentru tineret, ca parte a unui efort transsectorial, de a-i ajuta pe tineri să își găsească drumul în societate și de a-i proteja împotriva pericolelor reprezentate de extremismul violent,

INVITĂ ÎN CONSECINȚĂ STATELE MEMBRE, ȚINÂND SEAMA DE PRINCIPIUL SUBSIDIARITĂȚII:

16. Să lucreze la o abordare integrată, transsectorială, la nivel național, regional și local, în vederea obținerii unui impact asupra tuturor tinerilor care sunt expuși riscului de radicalizare violentă, prin:
 - (a) promovarea unei cooperări eficiente și adaptate între sectorul tineretului, sectorul educației și alte sectoare relevante, precum și prin elaborarea de instrumente comune, prin măsuri și schimburi de bune practici⁽²⁾ pentru gestionarea cazurilor de radicalizare violentă;

⁽¹⁾ Strategiile de prevenție generică sunt concepute pentru a avea un impact asupra întregii populații, fără a se ține seama de factori individuali de risc. Acestea pot viza, de exemplu, toți tinerii dintr-o anumită grupă de vârstă. Obiectivul este de a asigura un anumit nivel de bază de reziliență în rândul tinerilor.

⁽²⁾ De exemplu, baza de date privind bunele practici RAN, instrumentul WIKI pentru tineret, baza de date privind bunele practici EKCYF.

- (b) explorarea și promovarea rolului pe care activitățile pentru tineret îl pot juca, în calitate de partener în coaliții și rețele la nivel național, regional și local, pentru a constitui o bază de sprijin solidă pentru dezvoltarea tinerilor, inclusiv pentru reziliența acestora și pentru consolidarea factorilor de protecție.

17. După caz, să recunoască și să consolideze sectorul tineretului în:

- (a) rolul acestuia în sprijinirea tinerilor să își găsească drumul către vârsta adultă și un loc în societate, precum și în crearea unui mediu sigur și favorabil incluziunii pentru ca tinerii să își poată dezvolta identitatea, ținând seama, acolo unde este cazul, de dezvoltarea unor identități spirituale sau culturale și religioase;
- (b) rolul acestuia în promovarea valorilor democratice și a cetățeniei active prin diferite forme de activități pentru tineret, în promovarea respectului pentru diversitatea culturală prin dialogul intercultural și interreligios și prin dialogul între generații, precum și în combaterea tuturor formelor de discriminare;
- (c) acțiunile acestuia îndreptate către persoane și grupuri de tineri aflate în pericol de radicalizare violentă și de excludere din societate, precum și în sprijinirea și implicarea tinerilor în activități *inter pares*;
- (d) exercitarea unei influențe asupra tinerilor în direcția subminării și a combaterii ideologiilor extremiste violente existente și a contracarării acestora cu alternative non-violente atrăgătoare prin internet și mijloace de comunicare sociale ⁽¹⁾;
- (e) promovarea educației și formării lucrătorilor de tineret și extinderea competențelor acestora, astfel încât lucrătorii de tineret să aibă capacitatea de a recunoaște aspecte legate de radicalizarea violentă, precum și să poată identifica și combate propaganda, discursurile și comportamentul care ar putea avea legătură cu radicalizarea violentă;
- (f) sprijinirea tinerilor în consolidarea educației în domeniul mass-mediei și al informației, precum și a gândirii critice, utilizând o abordare transsectorială prin, de exemplu, colaborarea sectorului reprezentat de activitățile pentru tineret cu instituțiile de învățământ sau cu centrele locale, ceea ce poate contribui la prevenirea recrutării tinerilor pentru activități violente prin influența anturajului și prin mijloacele de comunicare sociale;
- (g) promovarea angajării societății civile;
- (h) capacitatea sa de a își îndeplini rolul prin îmbunătățirea gradului de conștientizare, prin cunoștințe și instrumente aduse la zi, precum și printr-o bună cooperare cu sectoarele și cu persoanele relevante, care să ducă la o situație în care radicalizarea violentă în rândul tinerilor să fie recunoscută și prevenită într-un stadiu incipient;
- (i) încurajarea și sprijinirea tinerilor să participe la activități de voluntariat, deoarece acestea pot juca un rol important în dezvoltarea pozitivă a identității, în promovarea empatiei și a gândirii responsabile.

18. Să mențină măsurile și practicile durabile existente, care s-au dovedit a avea succes, și să implementeze măsuri și practici inovatoare și durabile, după caz, adaptate pentru tineri, în cadrul acțiunilor locale, al participării democratice, al dialogului și învățării interculturale, al cetățeniei active, precum și în cadrul educației *inter pares* pozitive,

ÎN CONSECINȚĂ, INVITĂ STATELE MEMBRE ȘI COMISIA, ÎN LIMITELE COMPETENȚELOR CARE LE REVIN:

- 19. Să intensifice cooperarea la nivel european în ceea ce privește schimbul de cunoștințe și practici prin colaborarea în contextul UE, inclusiv prin Grupul de experți privind cetățenia activă, prevenirea marginalizării și a radicalizării violente, prin Grupul de experți în domeniul digitalizării, precum și prin Rețeaua pentru sensibilizarea publicului cu privire la radicalizare, și cu țările terțe relevante și Consiliul Europei ⁽²⁾, în vederea schimbului de cunoștințe și de bune practici privind prevenirea radicalizării violente, inclusiv prin utilizarea mijloacelor de comunicare sociale, a contradiscursurilor ⁽³⁾ și a activităților digitale pentru tineret.
- 20. Să facă schimb de informații și de bune practici și să elaboreze principii directe, după caz, pentru crearea de coaliții sau de rețele pentru o abordare integrată și transsectorială, învățând cum să coopereze în mod eficace, adaptat și coerent, ținând seama de contextul cultural caracterizat prin diversitate al UE.

⁽¹⁾ Exemple: Campania „No Hate Speech” (Discurs fără ură), „Youth Information” (Informarea tinerilor) și EYCA și ERYICA.

⁽²⁾ De exemplu, în cadrul mișcării „No Hate Speech” (Discurs fără ură).

⁽³⁾ Contradiscursurile sunt activități de comunicare care combat direct sau indirect discursurile extremiste, fie online, fie offline, și care includ fapte contrare, la un nivel mai concret.

21. Să faciliteze dezvoltarea unui dialog și a unor contradiscursuri eficace, pentru a ajuta părinții, frații și surorile, anturajul și alte persoane care intră în contact cu tinerii expuși riscului de radicalizare violentă, precum și furnizarea de informații cu privire la sistemele de sprijin și posibilitățile de consiliere existente.
22. După caz, să elaboreze module de educație și formare pentru lucrătorii de tineret ca bază pentru materialele didactice care urmează a fi utilizate la nivel național, regional și local pentru a asigura faptul că lucrătorii de tineret dobândesc suficiente cunoștințe actualizate, sensibilizare, instrumente și competențe privind:
 - (a) fenomenul reprezentat de toate tipurile de radicalizare, o înțelegere a subculturilor, precum și metode de intervenție specifice pentru a preveni radicalizarea violentă într-un stadiu incipient;
 - (b) factorii care declanșează radicalizarea violentă;
 - (c) lumea digitală, inclusiv internetul și mijloacele de comunicare sociale;
 - (d) combaterea influențelor extremiste pe internet și pe platformele de comunicare socială și combaterea opiniilor extremiste violente;
 - (e) sprijinirea tinerilor astfel încât aceștia să dobândească o gândire critică și cunoștințele, competențele și aptitudinile necesare pentru a înțelege diferitele surse și intenții care stau în spatele informațiilor furnizate, inclusiv în cazul propagandei și al discursului de incitare la ură;
 - (f) sprijinirea anturajului, astfel încât acesta să ajute tinerii să evite radicalizarea, oferindu-le tinerilor influențe pozitive;
 - (g) colaborarea în cadrul unor parteneriate transsectoriale;
 - (h) sprijinirea dezvoltării identității tinerilor, a competențelor interculturale și a înțelegerii valorilor democratice și pluraliste și a cetățeniei active.
23. Să promoveze și să sprijine seminare *inter pares* pentru lucrătorii de tineret, experți, factori de decizie politică și cercetători, pentru a permite schimbul de bune practici și de informații cu privire la cele mai bune modalități de abordare a problemei radicalizării violente.
24. Să promoveze, să inițieze, să coordoneze, să sprijine și să pună la dispoziție rezultatele unor cercetări suplimentare în domeniul radicalizării violente, care vizează ameliorarea cunoștințelor cu privire la aspecte precum aria de întindere, originea, factorii de protecție, cauzele și dinamica cognitivă și emoțională a radicalizării violente, pentru a permite statelor membre și Uniunii Europene să elaboreze politici și practici bazate pe dovezi,

ÎN CONSECINȚĂ, INVITA COMISIA EUROPEANĂ:

25. Să asigure difuzarea optimă a rezultatelor Grupului de experți privind cetățenia activă, prevenirea marginalizării și a radicalizării violente, care vor oferi orientări utile pentru lucrătorii de tineret și pentru profesioniștii și organizațiile din domeniul asistenței sociale, într-un context de cooperare integrată, privind modul în care pot stabili relații și pot lucra cu tinerii supuși riscului de radicalizare violentă.
26. Să analizeze modul în care programele existente ale UE, cum ar fi Erasmus+, Europa Creativă și programul „Europa pentru cetățeni” ar putea fi cel mai bine folosite pentru a promova incluziunea socială a tinerilor proveniți din medii diferite, contribuind astfel la prevenirea radicalizării și asigurând capacități consolidate în domeniul activităților pentru tineret, cooperarea pe această temă cu sectorul educației și cu alte sectoare relevante, precum și responsabilizarea tinerilor înșiși.

ANEXĂ

În cadrul adoptării prezentelor concluzii, Consiliul REAMINTEȘTE în special următoarele:

1. Consiliul European din 12 februarie 2015, în cadrul căruia șefii de stat sau de guvern au făcut apel la o abordare cuprinzătoare, care să includă, printre altele, inițiative privind integrarea socială, care sunt foarte importante în prevenirea radicalizării violente.
 2. Declarația adoptată de miniștrii educației din UE, cu ocazia reuniunii lor informale de la Paris din 17 martie 2015, în cadrul căreia aceștia oferă orientări privind modalitățile de cooperare la nivel european. A fost evidențiată importanța eforturilor de prevenire și combatere a marginalizării, a intoleranței, a rasismului și a radicalizării, de promovare a cetățeniei tinerilor și de menținere a unui cadru de oportunități egale pentru toți.
 3. Concluziile Consiliului privind Strategia reinnoită de securitate internă din 17 iunie 2015, care acordă prioritate aspectelor specifice privind dezangajarea, reabilitarea și deradicalizarea/combaterea radicalizării, considerându-le drept o prioritate de acțiune în următorii ani.
 4. Actualul plan de lucru al UE pentru tineret 2016-2018, care pune accentul pe creșterea incluziunii sociale a TUTUROR tinerilor, ținând seama de valorile europene subiacente, precum și pe rolul activităților pentru tineret, atât în lumea digitală, cât și în cea nedigitală.
 5. Raportul comun al UE privind tineretul, din 2015, al Consiliului și al Comisiei, privind punerea în aplicare a cadrului reinnoit pentru cooperarea europeană în domeniul tineretului (2010-2018), care subliniază faptul că tinerii ar trebui să fie în măsură să crească în societăți pluraliste și favorabile incluziunii, bazate pe valorile democratice europene. Raportul comun al UE privind tineretul indică, de asemenea, necesitatea de a responsabiliza și mai mult tinerii, în special pe cei supuși riscului de excludere.
 6. Cooperarea dintre Comisia Europeană și Consiliul Europei în cadrul Acordului de parteneriat.
 7. Agenda europeană privind securitatea, din data de 28 aprilie 2015, în care Comisia consideră că participarea tinerilor este un factor esențial în prevenirea radicalizării prin promovarea valorilor europene și stimularea incluziunii sociale, menționând, de asemenea, Rețeaua pentru sensibilizarea publicului cu privire la radicalizare (RAN), o rețea la nivelul întregii UE, care permite schimbul de experiență și de practici care înlesnesc depistarea timpurie a radicalizării, precum și elaborarea de strategii de prevenire și de dezangajare la nivel local.
 8. Rezoluția Parlamentului European din 25 noiembrie 2015 referitoare la prevenirea radicalizării și recrutării de cetățeni europeni de către organizații teroriste.
 9. Rezoluția 2250 (2015) adoptată de Consiliul de Securitate al ONU în cadrul celei de a 7573-a reuniuni a sale, din 9 decembrie 2015, care remarcă rolul important pe care îl pot juca tinerii în continuare ca modele pozitive în ceea ce privește prevenirea și combaterea extremismului violent.
 10. Planul de acțiune al Comitetului de Miniștri (Bruxelles, 19 mai 2015), CM(2015) 74 final, privind lupta împotriva extremismului violent și a radicalizării care conduc la terorism, și Planul de acțiune al Organizației Națiunilor Unite pentru prevenirea extremismului violent.
-